

REGIONÁLIS TANÁCSKOZÁS GYŐR

Helyszín: . GYŐR Szent István u. 10/A Megyei Ker. Iparkamara (Baross Gábor terem)

Időpont: 2011.04.12.

Szabó Zsolt FOE Elnökségi tag nyitotta meg a tanácskozást és bemutatta a győri tanácskozás meghívott előadóit:

- dr. Zámbo Tamás – kollégiumvezető Győri Ítéltábla / Polgári Kollégium
- dr. Hamvas Ákos Komárom-Esztergom Megyei Bíróság
 - Az önkormányzati adósságrendezési eljárások főbb tapasztalatai
 - Az adósságrendezésbe be nem jelentkezett hitelezők utólagos igényérvényesítés problémái
- Pápai Gáborné – felszámolási és végrehajtási igazgatóhelyettes - NAV Nyugat-Dunántúli Regionális Adó Főigazgatósága
- Csiszár Csaba – alezredes - NAV Nyugat-Dunántúli Bűnügyi Főigazgatóság

dr. Zámbo Tamás – kollégiumvezető Győri Ítéltábla / Polgári Kollégium

Hitelezői igények előresorolásának problematikája:

Hitelezői igények előresorolása elsősorban a **49/D zálogjoggal biztosított** igényeknél, illetőleg a **mikro kis vállalkozásoknál** kerülhet sor. Jogeset: A hitelező időben bejelentette hitelezői igényét. Ezzel kapcsolatban említést igényel, hogy a tapasztalatok szerint az esetek egy jelentős részében nem is közli a hitelező, milyen besorolást igényel. Ha esetleg mégis közli, akkor legtöbb esetben nem a megfelelő kategóriát jelöli meg, esetleg nem szolgáltatja azokat az adatokat, és azokat a további információkat, amelyek szükségesek lennének ahhoz, hogy a felszámoló el tudja végezni a megfelelő besorolást. A hitelező célszerűen jelenti be a hitelezői igényét, a törvény ugyanis nem mondja ki, hogy mivel felszerelve kell ezt a hitelezői igényét bejelenteni. Ha magától, automatikusan produkálja a szükséges okiratokat, akkor a felszámoló jó helyzetben van. Ha mellékeli a megfelelő és szükséges iratokat, és még sem a kívánt besorolást kapja, akkor nyílik meg a jogorvoslat lehetősége. Ha besorolási vitára kerül sor, akkor az egy kifogásolási eljárás, a felszámoló eljárásának jogszerűségét vizsgálja. Ezért fontos, hogy amikor a felszámoló a besorolásról az értesítését megküldi, egyértelműen tájékoztassa a hitelezőt, hogy milyen kategóriába sorolta igényét.

Ha a hitelező nem produkálja a szükséges okiratokat (pl. a zálogjogos besorolásához a zálogszerződéseket vagy a mikro-vállalkozói besoroláshoz a vonatkozó törvényben előírt szükséges okiratokat - mérleggel kapcsolatos, foglalkoztatottakkal kapcsolatos dokumentumokat), a felszámoló nem tud dönteni. A törvény szerint a felszámolónak kötelessége felülvizsgálni a hitelezői igénybejelentéseket, egyben egyeztetni a hitelezőkkel. Ennek eredményeképp 45 napon belül a felszámoló elvégzi a hitelezői igények besorolását. Ha jelzi a hitelező, hogy igényt tart egy adott kategóriába való besorolásra, de nem mellékeli a megfelelő dokumentumokat, a felszámoló akkor jár el helyesen, ha felhívja a hitelező figyelmét arra, hogy milyen dokumentumok bemutatása szükséges és a dokumentumok pótlására megfelelő határidőt is kell adnia. Így természetesen elképzelhető, hogy a felszámoló nem tudja tartani a 45 napos határidőt. A felszámoló lehetőség szerint törekedjen arra, hogy betartsa a 45 napos felülvizsgálatot. Ha a határidő lejárt, amit a felszámoló szabott, és a

benyújtott vagy be nem nyújtott dokumentumok alapján nem tud eleget tenni a kedvező besorolási igénynek, amit a hitelező támasztott, akkor ennek megfelelő döntést hoz.

Kérdés az, hogy mit történik akkor, amikor a felszámoló birtokában van olyan információ, mely a hitelezői igény besorolhatóságát támasztja alá. Kötelessége-e, hogy felhívást küldjön a hitelezőhöz, hogy pótolja a hiányzó papírokat, ha ő addig nem tette meg? A hitelező kötelezettsége, hogy ha a bejelentésekből nem következő besorolásnál kedvezőbb besorolást igényel, akkor a szükséges dokumentumokat produkálja. **Felmerül a kérdés, mi történik, ha a hitelező az előresorolást később kéri?** A konkrét történetben a hitelező nem ebben az időszakban kéri a besorolást, hanem később. Az első bejelentéskor maga sem volt tudatában, hogy mikro-vállalkozásnak minősül. Elkészült az egyes számú közbenső mérleg, melyben megkapta a kérelmének megfelelő F kategóriás besorolást. Meg kell vizsgálni, hogy a kérelem besorolásához szükséges plusz adatok benyújtása, és az eljárási törvényben meghatározott bizonyos időtartamok egymással milyen viszonyban vannak (40 nap, 180 nap, 1 év). Jelentenek ezek önmagukban változást? Később bejelentett ilyen igényt lehet-e teljesíteni? A törvényben előírt 40 napos bejelentési kötelezettséget úgy kell értelmezni, hogy az alatt a 40 nap alatt neki nem csak a bejelentését kell megtenni, hanem a megfelelő dokumentumokat is be kell nyújtania? Úgy gondoljuk, ilyen követelményeket támasztani nem lehet a hitelezőkkel szemben. A következő időpont a 180 napos határidő, ami már jogvesztést eredményez. Akkor legalább ez alatt a 180 nap alatt kell produkálnia a szükséges dokumentumokat? Még ezt sem lehet követelményként támasztani. **Előresorolás lehetséges a 180 nap után is.** **Vajon a közbenső mérleg előterjesztése okoz-e ebből a szempontból változást?** **Nem.** A felszámoló az eljárás elején idő szűke miatt elvégzi a besorolást, melyet a későbbiek során felülvizsgál. Ha időközben olyan információhoz jut, mely alapján a besoroláson változtatnia kell, azt megteheti, s ezt a hitelezővel közölni kell.

Elkészült a 2-es számú közbenső mérleg, melyben a felszámoló azt írta a bíróságnak, hogy a hitelező igényét nem tudja besorolni, mert folyamatban van annak átsorolása a mikro-vállalkozói kategóriába, ebből nyilvánvaló volt, hogy nem zárult még le az átsorolás. Ezután elkészült a záró mérleg. Ezt követően a hitelező azzal kapcsolatban terjesztett elő kifogást, hogy a felszámoló nem tájékoztatta a besorolásáról. Egyben elismerte, hogy felhívást kapott a felszámolótól, hogy mely három dokumentumot kell benyújtania az átsoroláshoz, melyből kettőt produkált is. Majd a zárómérlegből értesült arról, hogy igényének előresorolása nem történt meg, ez volt a kifogásolás alapja. Az volt az álláspontunk, hogy más a záró mérleggel kapcsolatos kifogás, és más a speciális kifogás, de a kettő össze tud találkozni például úgy, hogy a hitelező a zárómérlegből értesül valamiről. A záró mérleggel kapcsolatos kifogás az általános kifogás, ezért el kell választani a jogorvoslati lehetőséget. Tehát ha az fordul elő, hogy a záró mérlegből értesül arról, hogy nem teljesítették az ő speciális igényét, akkor azt speciális kifogásként kell elbírálni.

Következő nagy kérdés, hogy elkésett-e akkor, ha nem a 8 napon belül érkezett vagy nem késett-e el, mert a kifogása speciális? A hitelezőtől egy ilyen szituációban nyilván olyan felkészültséget várnánk el, ami nem biztos, hogy lehetséges. Vagy azt lehetne mondani, hogy mivel a záró mérlegben neki 30 napos kifogásolási határidőt írt elő a bíróság, akkor tekintsük úgy, hogy ha ez 30 napon belül érkezik meg, akkor el kell fogadni. Attól azonban el kell zárkózni, hogy valaki az elfogadott közbenső mérleg után ezzel kapcsolatos vitákat gerjessen.

Cstv. 40 szakaszos per.

Az utóbbi időben két konkrét esettel is találkoztunk.

Tényállás: van egy „A” és egy „B” vállalat, ezek tulajdonosi köre azonos. A jogszabály megteremti azt a vélelmet, hogy az ezek közti üzletkötés eleve rosszhiszemű. „A” vállalatnak van egy nagy összegű banki hitele, ami mögött ott áll az „A” vállalat teljes ingó és ingatlan vagyona jelzáloggal terhelve. Az okiratok alapján időrendbe rakva: „B” vállalat egy nagy összegű hitelt nyújt „A” vállalatnak. „A” vállalat ezt a nagy összegű hitelt elfogadja. „A” vállalat teljes vagyonát „B” vállalat megvásárolja, az ingó vagyont a fennálló követelésébe történő beszámítással, gyakorlatilag pénzfizetés nélkül. Az

ingatlan vagyont a banktól felvett hitelből, amihez az kapcsolódik, hogy „A” vállalat egy engedményezési ügyletet köt a bankkal, és azt a vételár követelését rögtön ráengedményezi a bankra. Gyakorlatilag a bank utalja „A” elkülönített számlájára, majd mindjárt le is veszi. Átkerült a teljes vagyonából „B”-be. Átkerült a teljes „A”-ból „B”-be, és kiváltották az „A” bankkal szemben fennálló hitel tartozását, amibe belépett „B” bankkal szembeni hitel tartozása. Erre indult a Cstv. szerinti érvénytelenítési per. Nincsen vagyonsökkenés, mert mérleg szemlélettel nézve a követelés is a vagyont csökkenti. Ha a követelésállomány eltűnt, a vagyon állaga nem változott, nincsen vagyonsökkenés. A Cstv. az adós hitelező kielégítésére szolgáló vagyont védi. Az adóst megillető engedményezésre ez a vagyon kevesebb lett. Még akkor is, ha az adós tartozása csökkent. A fedezet mindig csak az, amiből teljesíteni lehet, amiből el lehet adni, nem pedig a mérleg szerinti. Ki kellett mondani, hogy a 40 szakaszos törvényi tényállással azt akarják szankcionálni, hogyha a vagyonsökkenés következményeképpen a hitelező hátrányt szenved el. Tehát neki nem jut kevesebb ezen ügyletek miatt. Amit elkövettek, elég nagy disznóság volt. Mérnöki módon megtervezték a történetet. Az a hitelező - a bank, aki az egész eljárást megkerülve – aki megkapott mindent, amire igénye volt csak akkor tud előnyben részesülni és csak akkor szankcionálható, ha kimutatható, hogy van legalább egy olyan hitelező, aki emiatt rosszabbul járna. Ebben a történetben ezt azonban nem lehetett tisztán látni.

Egy másik eljárásban a közbenső mérleg alapján egyértelműen lehetett látni, hogy mindent a bank vitt volna el, csakis ő kapott volna kielégítést első helyen, s mindenki más csak utána következett volna.

Azonos személy vagy gazdálkodó szervezet befolyása alatt működő gazdálkodó szervezetek egymás közötti szerződéskötés esetén, a rosszhiszeműség és az ingyenesség vélelme arra is kiterjed, hogy a szerződő felek által kötött ügyletek a hitelezők kijátszására megfelelő célzott eredményt elérjék, azaz, hogy a többi hitelező követelésének kielégítési alapját részben elvonják. Kérdés, hogy a vételár, amit „A” és „B” cég egymás közt meghatározott, reális volt-e? Vagy csak azért volt annyi, mert annyi kellett, hogy a tartozás kifizetésre kerüljön a bank felé? Így „B”-nek sem lett több tartozása, mint ami feltétlenül szükséges. Kérdés, hogy az ügylet elérte-e azt a célját, hogy azért csinálták, mert a rosszhiszeműséget vélelmezik. Ezzel szemben lehet bizonyítani, hogy reális volt az összeg. Ha nem, akkor ennek következményeit a vélelem folytán viselni kell.

dr. Hamvas Ákos - Komárom-Esztergom Megyei Bíróság

15 éves törvényről szeretnék beszélni. Eddig nem kellett vele behatóbban foglalkozni. Több adósságelrendezési eljárást le kellett folytatni a felszámolói csoportnak, így az előadásom célja egy gondolkodás megindítása, hogy a jelenlevő felszámoló szervezetek képviselői, akik kijelölhetőek pénzügyi gondnoknak és ilyen helyzetbe kerülnek, ne teljesen ismeretlen helyzetbe ugorjanak bele, ha nem egy kis falu felszámolásáról van szó. Az első 15 évben 3150 önkormányzat közül 41-ben volt adósságrendezési eljárás. Februári, márciusi adatok ismeretében már eddig is 15 kezdeményezés volt. Látható, hogy nagyságrendileg óriási a változás. Ez egyértelműen jelenti, hogy nem csak kis falvak, hanem sorra akár megyei önkormányzatok kerülhetnek adósságrendezési eljárás alá. Erre fel kell készülnie a bíróságoknak és a lefolytató szervezeteknek és figyelembe kell venni, hogy nincsen olyan bírósági gyakorlat, melyre támaszkodhatnánk. Kis számban vannak eseti döntések, azok is csak kisebb önkormányzatok esetében. A befejezett adósságrendezési eljárások közül a legnagyobb város Szigetvár volt. Nem egy nagyváros.

Egy ilyen helyzetben, amikor új problémával kerül szembe a pénzügyi gondnok és a bíróság, akkor együtt kell működnünk. Ez nem jelentheti azt, hogy a bíróság az egyes ügyekben külön konzultál a pénzügyi gondnokkal, de jelenti azt, hogy igyekszik soron kívül intézni az ügyet. A mi csoportunk törekedett arra, hogy ez megvalósuljon. Az együttműködés része, hogy megpróbálunk a leggyorsabban dönteni. Egy-két éven belül lesz olyan bírói gyakorlat, Legfelsőbb Bírósági, Ítéltáblai határozatok, melyeknek köszönhetően könnyebben tudunk majd boldogulni ilyen ügyekben.

Az egyik legjelentősebb problémát azoknak az ellátásoknak, szolgáltatásoknak működtetése - pl. kórházak - melyekkel kapcsolatos döntések meghozatalánál nehéz helyzetben van a bíróság, mert a hatóságrendezési eljárásokról szóló törvény 13 §, 18§ kevéssé támogatják a döntést. A bíróságnak egyéb jogelvek alapján kell döntenie. Ellentmondó jogszabályokkal kerülhet szembe a bíró, pl. az egészségügyi szolgáltatások esetén. Hiszen az egészségügy finanszírozásáról szóló rendeletek rögzítik, hogy az adott vagyontömeget, melyet az egészségbiztosítási alaptól kap, mire lehet felhasználni. Ezzel szemben ott az adósságelrendezési eljárásról szóló törvény. Kérdés, hogy a tömegközlekedés működtetéséről szóló nem pontos jogszabály alapján működtethető szolgáltatás belefér-e az adósságrendezés szabályaiba. Olyan esetekben, amikor nem tudja a pénzügyi gondnok, mit tegyen, törekedjen arra, hogy a bíróság döntése alapján járjon el. Kifogást nem tud maga ellen előterjeszteni, de ha érzékeli a bizonytalanságot magában, ha nem tudja, hogy jogszabály szerint hogyan kell eljárni, akkor meg kell várni, hogy a hitelező kifogást terjesszen elő, és akkor egy döntés alapján tud eljárni. Ez esélyt ad arra, hogy egységes gyakorlat alakuljon ki. Ebben az esetben a bíróságok szembesülnek azzal, hogy jogértelmezést kell tenniük. Ha ellentétes döntések is születnek, akkor erről a felsőbb bíróságok is értesülnek, és tudnak később iránymutató döntéseket hozni.

Kérdésként merült fel, mi a függő követelések jogi sorsa az adósságelrendezés során? Az adósságelrendezési eljárásról szóló törvény erről hallgat.

Amennyiben nem beszél róla a törvény, nem kell vele foglalkozni. Hiszen nem felszámolási eljárásról van szó, az önkormányzat adósságrendezési eljárást követően létezni fog továbbra is adós, lesz önkormányzat. Ezt nem lehet figyelmen kívül hagyni. A függő követeléssel rendelkező hitelezőnek majd lehetősége lesz a későbbiekben a tovább működő önkormányzattal szemben érvényesíteni igényét. Rá a 2 éves határidő sem vonatkozhat, hiszen nem mulasztott el semmit. Akkor kell bejelenteni igényt, amikor fennáll, bekövetkezett. Aki nem jelentett be igényt 60 napon belül, az a későbbiekben, perben vagy bármilyen más formában érvényesíti. Az ő esetükben a törvény szankciót vet ki velük szemben: 2 évet várnia kell ennek a hitelezőnek. De nem jogvesztő ez a határidő.

A pénzügyi gondnok feladatáról: nem veszi át az önkormányzat működtetését, mint felszámolási eljárásban a felszámoló, inkább a vagyonfelügyelőhöz hasonlítható a tevékenysége. Bizonyos jogkörök nem tartoznak hozzá: pl. válságköltségvetés elfogadása – ez az önkormányzati törvény alapján az önkormányzati hatásköre. Van viszont véleményezési jogköre. Ő fog felügyelni a fölött, hogy ténylegesen milyen kiadásokat fizet ki az önkormányzat: a napi feladatok ellátása, hitelezők kifizetése. Ő a törvényes őre annak, hogy a megfelelő kifizetések megtörténjenek. Nagyon sok feladatot jelent ez is. A válságköltségvetéssel szemben kifogás előterjesztésének sem lehet helye, hisz nem a pénzügyi gondnok aktusa a kifogás. Azt a pénzügyi gondnok csak jogszabálysértési mulasztás miatt terjeszthet elő. Egyes esetekben kifizetések ellen is terjeszthető kifogás. Fontos kiemelni, hogy a határidők is nagyon rövidek. Nem a nagyobb önkormányzatok méretéhez, vagy a volumenéhez alakultak, hanem kisebb önkormányzatok csődjéhez készültek. Nehéz tartani a határidőket. A határidők elmulasztásának kifogásának vannak szabályai. Ha a válságköltségvetést nem fogadja el az önkormányzat, akkor a bíróság a vagyoni felosztását el kell, hogy rendelje. Ezek ellen a határidők ellen nincsenek jogi lehetőségek. A pénzügyi gondnokoknak segítenie kell az önkormányzatot, hogy időben lássa a következményeket.

Vagyoni bírósági felosztása – ez a törvényben meghatározott módon zajlik le, itt is rövidek a határidők, amiket meg kell próbálni betartani. Valamennyi hitelezőnek van joga észrevételt tenni. Egy nagyobb város hitelezőinek állományát tekintve izgalmas lehet, hogyan lehet ezt lefolytatni.

Mivel nincs jogalkalmazói gyakorlat, azt tanácsolom, hogy a felszámolási eljárásokban kialakított joggyakorlati tapasztalatát, csőd-eljárási tapasztalatát vegye figyelembe a felszámoló és ezek alapján kell a lehető legjobb döntéseket meghozni.

Pápai Gáborné – felszámolási és végrehajtási igazgatóhelyettes - NAV Nyugat-Dunántúli Regionális Adó Főigazgatósága

Szeretnék beszámolni arról, hogy **hogyan alakultak a felszámolások, az ellenőrzések és mik az aktualitások.**

A felszámolások a régió adatait mutatja. 2008 változás volt valamennyiünk életében. A gazdasági válság elég jelentős mértékben kihatott a vállalkozásokra, gazdasági társaságokra, az egyéni vállalkozásokra. Nap, mint nap érezzük a körbetartozások problémáját, hogy a vállalkozások gyakorlatának hiánya milyen súlyos következményekkel járhat.

A végelszámolások száma 2009-ben volt a legmagasabb. 2011-ben azonban nagyon megugrott a számuk, hamarosan elérjük a 2010-es számot, elsősorban a kényszer-végelszámolásokról miatt.

Felszámolások lefolytatása - az elektronikus kijelölések óta nagyobb számú felszámolóval állunk kapcsolatban, mintegy 20-25 felszámolóval több. Problémák, hogy az újak néha elérhetetlenek. Segítség lenne, ha a cégek a honlapjukon pontos, és minden esetben elérhető elérhetőségeket adnának meg.

Amennyiben a tevékenységet záró bevallást benyújtja a cég volt képviselője, az volna a kérésünk, hogy az elektronikus kiregisztrálást minél hamarabb tegyék meg. Volt rá példa, hogy a könyvelő benyújtotta a bevallást és a felszámoló tehetetlenül állt, hogy miféle kötelezettségek kerültek elő.

A Cstv. rendelkezik a hitelezői igénybejelentésről. Az lenne a kérésünk, hogy minden esetben történjen meg ennek visszaigazolása. Az új felszámolók esetében nem mindig történik ez meg. Korábban az adóhatóság a követelését az MKT Zrt.-re engedményezte. Sok jogvitánk nem volt a régióban.

Ha a büntető feljelentéseket önök megteszik, jó lenne, ha erről tudnának a NAV-os kollégák, mert akkor mi már nem tennénk meg. Szintén az engedményezésekre és a revíziókra gondolok. Ha egyértelművé vált, hogy nem ad át iratot a képviselő, akkor a kollégáink tudják, mi ennek a következménye az ellenőrzéseknél. Ha előkerül egyszer az iratanyag, akkor arra tudunk hivatkozni.

A közbenső mérlegek – nagyon korrektek. Észrevételeinket megtesszük, nagyobb problémáink nem voltak. Szeretném kiemelni - amit a gyakorlat már követnek - hogy még a bíróság előtt megküldik részünkre, ebben az esetben véleményünket nyilvánvalóan figyelembe tudják venni.

A végrehajtói kifogás jogintézménye. Ezzel, ha lehet, nem élnénk. Esetenként fordul csak elő, nem volt tömeges kifogásolás.

Az egyszerűsített felszámolással kapcsolatban egy új jelenség: amikor a bíróság záró végzésében kiderül, hogy semmiféle nyilvántartási kötelezettségének, iratátadási kötelezettségnek nem tett eleget az adós. Sőt, van egy másik kitétel is, a 63 § alapján: ha a felszámolás előtt 3 év valamelyikében a beszámolóját elektronikusan sem adta be, annak megvan a külön szankcionálása, annak következményei vannak. Ezt csak akkor fogja a bíróság megállapítani, ha a felszámoló a záró anyagban ezt leírja. Kérdés viszont az, hogyan lehet ezt érvényesíteni?

A záró jelentés - nehéz a követelések behajtása, de ez alapjaiban a felszámoló feladata. Ha a követelés behajthatatlanná válik, és tudja minősíteni, akkor elfogadjuk, hogy behajthatatlanná vált.

Az ellenőrzések - klasszikusnak mondható az iratanyag probléma. A revíziónál nem elegendő az, hogy nem áll rendelkezésre az iratanyag. Arról is kell nyilatkozatot tenni, hogy az adós azt nem adta át a felszámolónak.

A másik kérésünk: ha az iratanyag megvan, átadta a felszámolónak a volt ügyvezető, akkor a NAV valamelyik hivatalos helységében szoktuk ezt a vizsgálatot elvégezni. Ha nagy az iratanyag, akkor megyén belül el tudunk menni az őrzés helyszínére.

A megbízólevéllel kapcsolatban az a gyakorlat, hogy elküldik postán, és mi aláírva visszaküldjük. Ezt nem minden régióban csinálják így. Ez a gyakorlat nálunk marad.

Lehetőség van rá, ha véletlenül előkerül az iratanyag, ismételt ellenőrzésre kerül sor. Ez teljesen jogszerű. Ügyelni kell rá, hogy ez egy olyan ténykörülmény legyen, ami korábban nem fordult elő.

A záró jelentést is mindig küldjük el számunkra, ne csak a bevallást küldjük el elektronikusan, hanem a záró jelentést is.

A partneri cselekedeteknél, amit az engedményezésnél tettek, köszönetemet fejezem ki. Változott a törvény, újra kezdődik az engedményezés.

A kényszer végelszámolások - Hiába szólítja fel az adóhatóság, hogy adja be azt a beszámolót az adós, a cégbíróságok elkezdte ezen cégek kényszer-végelszámolását elindítani. Mi a hitelezői igényünket benyújtjuk.

Felszámolás kezdeményezés: jelentős tartozások vannak. Az a kérésünk, hogy ha megkezdik önök a felszámolási eljárást, időben értesítsenek, így nem kéne duplán elindítanunk nekünk is.

Mivel nagy a felszámolások mennyisége, a mi revizoraink már képtelenek elvégezni ezeket a vizsgálatokat. Győrben már elkezdődött. A felszámolási revíziókat az ellenőrzési szakterület is fogja végezni. Ők is a mi gyakorlatunkat követik, tehát a megbízó leveleket postán fogják elküldeni. Egy kérésem lenne, hogy mindig arra az ügyszámra hivatkozzanak, hogy az anyagot rögtön az ellenőrzési terület kapja meg.

Köszönöm az eddigi korrekt munkát!

Csiszár Csaba – alezredes - NAV Nyugat-Dunántúli Bűnügyi Főigazgatóság

Az Adó és Vámhivatal jogelődje a Vám és Pénzügyőrség Bűnügyi Szolgálatára már 6. éve végzi a nyomozásokat a teljes pénzügyi bűncselekmények vonatkozásában, illetve a gazdasági bűncselekmények nagyobb részének nyomozását is mi folytatjuk le.

A számvitel rendjének megsértésével kapcsolatos bűncselekményeknél 2008-tól óta folyamatosan emelkedő tendencia mutatkozik. 2008-ban 174 feljelentés érkezett, 2010-ben már 294, tehát közel 70%-os az emelkedés. Csődbűncselekmények esetén 67%-os az emelkedés az elmúlt 3 év alatt. A teljes növekedés okaként mi is a gazdasági válságot látjuk. Az így indult nyomozások eredményességi mutatói azonban nem kedvezőek. Csődbűncselekmények esetén még 67%-os váderedményesség érhető el az indított nyomozások során, míg a számvitel rendjének megsértése bűncselekmények nyomozása során már csak 39 %-os az eredményességi mutató. A felszámolók feljelentéseiben látjuk ennek az okait. Ahhoz, hogy egy nyomozás eredményes legyen, szükséges, hogy a cég vezetője az értesítést önkéntől megkapja, és igazoltan átvegye. Ha 2-szer nem kereste, attól még nem vette át. Jogerőssé válik a határozat, de büntetőjogilag ő még nem vett róla tudomást. Nekünk azt kell igazolni, hogy tudott arról, hogy felszámolás folyik ellene, és kötelezettsége 40 napon belül átadni az anyagokat. Ha ezt az értesítést ajánlott levélként küldik, az sem jó, hiszen nincs visszajelzése. Csak a tértivevényes levél a megfelelő. Vegye át ő, vagy olyan hozzátartozója, aki értesítette őt. Néhány ügyben tapasztaltuk, hogy felhívták az ügyvezetőt. Ha ezt beleírják a feljelentésbe, és tudomásunkra jutott, egy tanúkihallgatás során el tudják ezt mondani, az már igazoltnak tekinthető. Sokszor azért nem vezet eredményre ez az értesítés, mert az ügyvezető elköltözött. Az okmányirodában kikérhető ennek igazolása, de nem biztos, hogy a nyomozás feladata ezt kideríteni. Mint ahogy a gépjárművek esetében is bekérik, hogy kik a tulajdonosok.

Előfordul, hogy a felszámolók a vagyontárgyak felkutatása érdekében nem tesznek különösebb intézkedést - pedig ez az ő feladatuk lenne - hanem áthárítják a nyomozó hatóságokra. A vagyon nem átadása nem tényállás. Ahhoz, hogy elkövesse ezt a bűncselekményt, ahhoz el kell rejtenie, meg kell rongálnia, meg kell semmisítenie.

A nyomozásaink során rendszeresen alkalmazunk kényszerintézkedéseket, házkutatásokat tartunk. Ilyenkor sikerül fellelnünk a cégek vagyontárgyait és anyagát. Észleljük, hogy amikor a cégvezetők nem adják át a felszámolónak az iratanyagot, a mögött sokkal komolyabb bűncselekmény áll. Ha a nyomozóhatóság sem tud rávilágítani, akkor később esetleg egy adórevízió esetében kiderülhet.

Fontos változás történt: a Legfőbb Ügyészség módosította a korábbi illetékességet megállapító gyakorlatot. Korábban az volt az eljárásrend, hogy a felszámoló székhelye szerint illetékes nyomozó hatóságnak kellett eljárnia. Ha a régióban fióktelep volt, akkor már eljártunk az ügyben. Az új eljárási rend szerint: az adós cég székhelye szerinti nyomozó hatóság jár el. Az ügynek mindenképpen előnyös. Ha egy házkutatás során megtaláltuk az iratanyagot, felmerült egy másik bűncselekmény, akkor máris a nyomozást át kellett tenni a székhely szerint illetékes nyomozó hatósághoz. Nem kívánjuk, hogy ezzel kapcsolatosan Győrbe utazzanak kihallgatásokra, ezeket bűnügyi megkeresésekkel intézzük, az illetékes nyomozó hivatal fogja foganatosítani.

Egy-egy személy sok cégben válik hirtelen ügyvezetővé. Ezek a személyek már gazdasági bűncselekmény miatt el vannak ítélve. A felszámolónak nem ad át dokumentumot, a fő hitelező ilyenkor az állami adóhatóság. Más célja nincs a cégnek, mint az adócsalás. Szükségesnek tartjuk a jogszabályok módosítását: pl. hogy egy cég adásvételénél igazolni kelljen a könyvelés átadását, és az adótartozását, egyéb tartozásairól pedig nyilatkozzon a korábbi ügyvezető. Ennek az igazolt tudatában lehessen csak átjegyezni a céget.

Véleményem szerint a cégalapításhoz kötött felszámoláshoz kötött számvitel rendjének megsértése kriminalizálását nem tartom jónak, ezeket igazgatási intézkedésekkel lehetne jobban kezelni. Ha ez eljut a bírósáig, és az ügyészség nem alkalmaz már megrovást, a büntetési tétel 2 év szabadságvesztés, közérdekű munka, megrovás. Amennyiben különböző közigazgatási szankciók lennének érvényben, sokkal eredményesebb lenne.

Csia László – FOE Elnökségi tag a felszámolók jogállásáról:

Régi probléma volt, hogy a felszámoló jogállása nem volt meghatározva. Elkészült a Szakmai Bizottság anyaga. Első látásra úgy tűnt, alapos munka készült el. Az elnökségi ülésen kialakult egy vita, és az a döntés született, hogy a felszámolók jogállásával kapcsolatos anyagot országos vitára bocsájtjuk a tagjaink között, majd az éves közgyűlés egy állásfoglalást kiad ebben a témában. A szakmai bizottság elnöke úgy határozta meg, hogy ez az anyag fogja meghatározni a FOE további érdekérvényesítési elveit.

A szakmai bizottság a felszámolók jogállását úgy fogalmazta meg, hogy ***a felszámoló az állam képviseletében eljáró bíróság kijelölése alapján visszterhes üzleti megbízásos jogviszonyban az adós vagyontömegére vonatkozó teljes körű képviseleti jogosultsággal eljáró szakértő, aki a hitelezők érdekében gondos szakszerű ügyvitelre köteles.*** Egy ez visszterhes jogügylet az állam és a felszámoló között, a felszámoló tevékenysége nem eredményköteles. A felszámoló egy megbízásos szerződés formájában teljesíti a rábízott feladatokat, amiért a költségei fedezésére és díjazásra jogosult.

Abból indult ki ez a fajta gondolkodás, hogy évekkel ezelőtt a felszámoló nem kapta meg a díját. A nemzetközi szakirodalom meghatározza mi a felszámolási eljárás, mi a felszámoló. Alapvetően arról beszél, hogy a felszámoló az adós vagyont kezel, de hogy kinek a megbízásából teszi ezt, erről nem esik szó.

Sok olyan megközelítést látunk, ahol nem az államnak, hanem a hitelezőknek van fontos szerepük, és nem az adós vagyonáról beszélnek, hanem a hitelezők vagyonáról.

Ha a felszámoló az állam megbízásából jár el, s ez egy visszterhes megbízási jogügylet, ennek vannak következményei a felszámolót érintő részlet szabályokat illetően. Az így meghatározott jogállásnak kell meghatározni, miként történik a felszámoló kijelölése, kifizetése: az állam garantálja a felszámoló költségeinek megtérülését.

Az anyag végigmegy ezeken konkrét kérdéseken: miként történik a felszámoló kiválasztása.... stb. Ezekben a kérdésekben határozott véleményt fogalmaz meg:

- Nem utasíthatja vissza a felszámoló a kijelölését. Ez a megbízási gyakorlattal ellentétes.
- A kiválasztással kapcsolatban nem tartja indokolhatónak a 2-2 közigazdász és jogász alkalmazását, és azt mondja, hogy a visszterhes megbízói jogviszonyban ezt a megbízó finanszírozza.

- A kijelöléssel kapcsolatban azt mondja, hogy a 2009. évi 51. törvény alkotmányellenesen megváltoztatta a felszámoló kijelölésének szabályait és a kijelölés új rendszere ellentmond a felszámoló hatékonysági elvárásainak.
- Az állam érdeke, hogy hogyan jelenik meg a felszámoló kijelölése szempontjából. Azt látom, hogy vannak váltakozó rendszerek. A hitelezők és a felszámolók érdekei ebből a szempontból eltérőek. A kijelölés felszámolói tapasztalatai túlnyomó részt kedvezőtlenek, vegyesek.

A megbízás számomra arról szól, hogy valakik szerződést kötnek egymással, megbeszélnek kinek mi a feladata, milyen díjazás mellett. A mi viszonyrendszerünkre ez nem egyértelműen vonatkozik. Visszatulva a nemzetközi tapasztalatokra: egy francia tanulmány azt mondja, hogy a mi szakmánk egy szabályozott szakma, amit bizonyos szabályok, előírások határoznak meg. Megbízásos viszonyban a felszámoló munkáját nem a hitelező, hanem a megbízó, az állam a bíróság által ellenőrzi. A bíróság kifogással jár el, és nem rendez önálló ellenőrzéseket. A törvényalkotás menetét nézve, a 91-es csódtörvénytől tekintve érezhető, hogy a hitelezők ellenőrző pozíciója erősödik. Németország most próbálja utolérni az Egyesült Királyságot a csődjogi szabályozásában, hogy lehetővé tegye, hogy a hitelezőknek és az adósnak minél nagyobb beleszólása legyen a fizetéképtelenségi szakértő kiválasztásában. Mivel ez kedvező lehetőségnek tűnt a hitelezők számára, ezért Németországból az eljárásokat az Egyesült Királyságba vitték, hogy ott olyan szakértőkkel dolgozzanak, akik az adott feladatot megfelelő módon el tudják végezni.

Érdekes volt a felszámoló ellenőrzése kapcsán, hogy az ellenőrzés csak arra terjed ki, hogy a felszámoló abban az egy eljárásban hogyan jár el. A felszámoló ellenőrzésének vannak más formái is. A magyar rendszer alapvetően egy nagyon laza rendszer, annak kapcsán, mennyire ellenőrzi az állam a felszámolókat. Gyakori, hogy komoly állami rendszerek állnak készen a felszámolók ellenőrzésére. Például Szerbiában, erre külön ügynökség van.

A Világbank ellenőrzése alapján vannak magán és állami rendszerek. Pl. az Egyesült Királyságban egyszerűsített ügyeket állami alkalmazottak végzik. Csak ott járnak el magáncégek, ahol megtérülés van.

A finanszírozás kérdése – Egy normál megbízásos jogviszony keretéből indulunk ki, de én nem tudom ezt annak nevezni. A felszámolók költségeivel kapcsolatban azt tartom problémának, hogy nincsenek meghatározva, melyek azok a költségek, melyek elszámolhatók, és melyek nem. Nem lehet olyan eljárási költség, amely térítése alól a megbízó (állam) felmenthető, hivatkozva a Legfelsőbb Bíróság jogegységi határozatára, ami a teljesítési segéddel kapcsolatos.

A költség és a díj elemeknek el kell különülniük. Szóvá teszi a 27 A § 13-as bekezdését.

A díjazással kapcsolatosan két problémát vet fel, az egyik, hogy nincs meghatározva, hogy mire kell számítani az egyezség körébe vonható vagyonnak. A díjazással alapvető problémák vannak. A szakmai bizottság konkrét javaslatokat tartalmaz:

- Legyen köztestületi kamara a felszámolók szervezete.
- Töröljük a szabályzatból, hogy 2 fő közzgazdász-könyvvizsgáló és jogászra legyen szükség.
- Azt mondja, a pontok közt a felszámoló jelenlegi kijelölése sérti a szabad vállalkozás elemeit. Ha az állam a megbízónk, akkor előfordul, hogy ő speciális szabályokat határoz meg.
- Javasolja a szakmai bizottság, hogy FOE közreműködjön a Megyei Bíróságok kijelölési szabályainak megalkotásánál. Ez kicsit idő előttinek tartom, hiszen jelenleg országos listáról jelölnek ki.
- Az állam garantálja, hogy a díjkiegészítés a járandóság 100%-os mértékéig terjedjen ki.

A gyakorlati problémáinkra egy elméleti megoldást dolgoztunk ki. Úgy gondolom, ez az elméleti modell komoly következményekkel járhat, ha elfogadjuk, és végigvisszük.

Pragmatikusabb, a szabályozásra vonatkozó szabályokat kell javasolni. Olyan megoldásokat, amik adott esetben könnyítik a kormány, eljáró bíróságok, hatóságok munkáját.

Győr, 2011. április 12.